

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการเก็บข้อมูลครั้งเดียว (One-shot Study) แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก วัดความรู้ (เกรตเจ็ล) โดยการเก็บคะแนนสอบปลายภาคของการศึกษา ส่วนที่สอง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะทางประชากร การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักศึกษานอกระบบโรงเรียนชั้นมัธยมปลาย ที่ทำการลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2541 และภูมิลำเนาในพื้นที่ 7 อำเภอได้แก่ สารภี หางดง แม่แตง แม่ริม ดอยสะเก็ด สันกำแพง และสันทราย จำนวน 349 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่อใช้อธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้นใช้ การหาค่าความแตกต่างแบบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Step-wise Regression Analysis) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมกับความรู้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำความรู้ไปใช้กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่
8. เพื่อศึกษาว่าในระหว่างตัวแปร ลักษณะทางประชากร การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ ตัวแปรใดสามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ได้มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 349 คน เป็นเพศชาย 141 คน และเพศหญิง 208 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-20 ปี ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน/ร้านค้า จำนวนมากที่สุด มีรายได้ระหว่าง 3,001 - 5,000 บาท และกลุ่มตัวอย่าง 4 ใน 5 มีสถานภาพโสด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมค่อนข้างน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.83 จำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 58.7 มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม 1-3 ครั้ง/เดือน รองลงมาจำนวนร้อยละ 18.3 มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม 4-6 ครั้ง/เดือน กลุ่มที่ใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม 7-9 ครั้ง/เดือน มีจำนวนร้อยละ 10.9 และที่ใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมากกว่า 10-12 ครั้ง/เดือน และมากกว่า 12 ครั้ง/เดือน มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 5.2 และ 6.9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.39 จำนวน 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความรู้ปานกลาง รองลงมาจำนวน มากกว่า 1 ใน 4 เล็กน้อยหรือคิดเป็นร้อยละ 26.9 มีระดับความรู้ต่ำ ลำดับที่ 3 มีจำนวนไม่ถึง 1 ใน 10 หรือคิดเป็นร้อยละ 6.3 มีระดับความรู้สูง และลำดับสุดท้ายมีจำนวนเพียงเล็กน้อยหรือคิดเป็นร้อยละ 3.4 มีระดับความรู้ต่ำมาก (ได้เกรด"0") คือ สอบไม่ผ่านทุกวิชา เป็นที่น่าสังเกตว่า ไม่มีนักศึกษาที่มีความรู้ระดับสูงมาก

พิจารณาจากรายวิชา ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีทั้งหมด 16 รายวิชา หมวดรายวิชา 5 อันดับแรก ที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนหรือเกรดเฉลี่ยได้ดี คือ วิชาศิลปหัตถกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 วิชาเกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 วิชาพลานามัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 วิชาสังคมศาสตร์ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 และวิชาภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.71 เป็นที่น่าสังเกตว่ามีเพียง 2 รายวิชาคือ วิชาศิลปหัตถกรรม และวิชาเกษตรกรรมที่มีเกรดเฉลี่ย 2 ขึ้นไป นอกนั้นคะแนนเฉลี่ยหรือเกรดต่ำกว่าเกรด 2

สำหรับหมวดรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำ 5 อันดับแรกได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .50 วิชาภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .65 วิชาโลกของงานอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .67 วิชาวิทยาศาสตร์ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.09 และวิชาช่างอุตสาหกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้

โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีการนำความรู้ไปใช้ในระดับค่อนข้างสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 รวมทั้งมีค่าเฉลี่ยคะแนนการนำความรู้ไปใช้ในแต่ละข้ออยู่ในระดับค่อนข้างสูงเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อ 7 เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ ข้อ 2 ปรับตัวให้ทันกับความเจริญและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ข้อ 1 แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ข้อ 3 เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ข้อ 4 นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพเดิมให้เป็นอาชีพใหม่ได้ ข้อ 5 ใช้กับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และข้อ 6 นำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดแก่คนอื่นต่อไป

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม

ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.57 รวมทั้งมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมในทุกข้ออยู่ในระดับค่อนข้างสูงเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 8 ทำให้เกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง ข้อ 1 สัญญาณถ่ายทอดมีความคมชัดทั้งภาพและเสียง ข้อ 2 สัญญาณออกอากาศตรงตามกำหนดเวลา ข้อ 7 สามารถตอบสนองการเรียนรู้ในสาขาที่ขาดแคลนผู้สอนได้เป็นอย่างดี ข้อ 3 ศูนย์บริการ ฯ มีการเตรียมความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณ ข้อ 4 มีโอกาสซักถามแสดงความคิดเห็นกับผู้สอนได้เช่นเดียวกับการเรียนในห้องเรียนปกติ ข้อ 5 สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน และข้อ 6 ทำให้เนื้อหาวิชาที่มีความลึกลับซับซ้อนง่ายต่อการเข้าใจ

2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 "นักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีลักษณะทางประชากร ต่างกันจะใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมต่างกัน" จากการวิจัยพบว่า

- 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- 1.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- 1.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- 1.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- 1.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 “การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์ กับความรู้ของนักศึกษานอก ระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่” จากการวิจัยพบว่า

การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความรู้ของนัก ศึกษาในระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 “การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์ กับการนำความรู้ไปใช้ของนัก ศึกษาในระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่” จากการวิจัยพบว่า

การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นไป ตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 4 “การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจในการใช้สื่อ ทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัด เชียงใหม่” จากการวิจัยพบว่า

การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 5 “ความรู้มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียน ในชนบท จังหวัดเชียงใหม่” จากการวิจัยพบว่า

ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษานอก ระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 5

สมมติฐานที่ 6 “ความรู้มีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่” จากการวิจัยพบว่า

ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6

สมมติฐานที่ 7 “การนำความรู้ไปใช้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่”
จากการวิจัยพบว่า

การนำความรู้ไปใช้มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 7

สมมติฐานที่ 8 “ลักษณะทางประชากร การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ได้ โดยการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมเป็นตัวแปรที่อธิบายได้มากที่สุด” จากการวิจัยพบว่า

อาชีพ

สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 8

การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม

สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 8

ความรู้

ไม่สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียน

ในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 8

การนำความรู้ไปใช้

สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 8

การอภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 “นักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันจะใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมต่างกัน”

ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษาไม่แปรปรวนไปตาม ตัวแปร อายุ อาชีพ การศึกษา สถานภาพสมรส ทั้งนี้อาจพิจารณาแยกแต่ละประเด็นได้ดังนี้

อายุ จากผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่าง อายุกับการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 16-20 ปี รองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกันมีอายุระหว่าง 21 – 25 ปี ทั้งสองกลุ่มจัดอยู่ในช่วงวัยศึกษาเล่าเรียนซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ที่สตรอง (Strong ช้างถึงใน สมบูรณ์ ศาลยาชีวัน , 2526 ..198) กล่าวว่า ผู้ใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปีจะเริ่มมีความสนใจการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ เมื่อรวมทั้งสองกลุ่มนี้เข้าด้วยกันทำให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนถึง 4 ใน 5 (80.8%) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีระดับอายุใกล้เคียงกัน จึงไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุกับการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม

การศึกษา กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด (97.7%) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (86.8%) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (10.9%) จึงมีแนวคิดและความต้องการในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากมีพื้นฐานทางการศึกษาใกล้เคียงกัน จึงมีความต้องการในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาว

เทียมไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการสื่อสาร ที่กล่าวว่า พื้นฐานทางการศึกษาในระดับที่ต่างกันจะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความรู้สึก นึกคิด อุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกันไป (ปรมะ สตะเวทิน , 2538) ดังนั้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างไม่มีความแตกต่างกันในระดับการศึกษาผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง การศึกษากับการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

อาชีพ

ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างจะมีอาชีพที่แตกต่างกันไป แต่โดยรวมมีระดับชั้นทางสังคมใกล้เคียงกัน จึงมีพฤติกรรมการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมหรือพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ใกล้เคียงกันด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจียร์ส และฟรีดแมน (Sears and Freedman, 1967 อ้างถึงใน อรณี ผู่จวรรณลักษณ์ , 2538) ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคล พบว่า กลุ่มตัวแปรทางด้านบุคคลที่เป็นตัวทำนาย พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนที่ดีที่สุดคือ ระดับการศึกษาและระดับชั้นทางสังคม ซึ่งตัวแปรหลังนี้ใช้อาชีพเครื่องชี้ได้ เมื่อกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับชั้นทางสังคมใกล้เคียงกัน จึงมีพฤติกรรมการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยจึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในตัวแปร อาชีพ กับการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม

สถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นโสดและอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนสามารถจัดสรรเวลาในการศึกษา และการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมได้พอๆกัน ทำให้การวิจัยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรสถานภาพสมรส กับการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

จากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วอาจสรุปได้ว่า เนื่องจากลักษณะประชากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ อายุ อาชีพ การศึกษา สถานภาพสมรส ของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกันหรือลักษณะของผู้รับสารมีความเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มทฤษฎีกลุ่มสังคม (Soal Catagories Theory) ซึ่ง เดอเฟลอร์ (De Fleur , 1966) มีความคิดเห็นว่า บุคคลที่มีลักษณะทางสังคม ได้แก่ การศึกษา

อาชีพ อายุ ฯลฯ คล้ายกันจะแสดงพฤติกรรมการสื่อสารคล้ายกัน พฤติกรรมการสื่อสารนี้ ได้แก่ การเปิดรับสื่อ ความพึงพอใจในสื่อ และอุปนิสัยในการใช้สื่อร่วมกันผลการวิจัยจึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในตัวแปร อายุ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพสมรส

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตัวแปร เพศ ผลการวิจัยพบว่า เพศชาย มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงมาลย์ สิลายูระ (2532) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเพศกับการเปิดรับสื่อมวลชนว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะเปิดรับหนังสือพิมพ์รายวันมากกว่าเพศหญิง ในทำนองเดียวกัน งานวิจัยของสุภาพงศ์ระววยทรง (2535) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ ต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชน ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศต่างกัน มีการอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์ต่างกัน โดยเพศชายมีแนวโน้มอ่านข่าวต่างประเทศมากกว่าเพศหญิง และยังพบอีกด้วยว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาตัวแปร รายได้กลับพบเช่นเดียวกันว่า นักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีรายได้ต่างกัน มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการสื่อสาร ที่กล่าวว่า สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ (socio-economic status) จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนของบุคคล คือ บุคคลที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูงจะมีการใช้สื่อมาก ในขณะที่ คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะมีการใช้สื่อในลักษณะตรงข้าม ในทำนองเดียวกัน ปรมะ สตะเวทิน (2538) กล่าวไว้ว่า รายได้ของคนย่อมเป็นเครื่องกำหนดความต้องการของคนตลอดจนสามารถกำหนดความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพฤติกรรมต่างๆ ด้วย

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอื่นๆ ที่สนับสนุนทฤษฎีดังกล่าว งานวิจัยของบาวเวอร์ (Bower, 1978) เรื่อง “Mass Media and Interpersonal Resources Utilized by Adult Family Members for Assistance with Role Related Learning in the Home Environment” พบว่า รายได้มีผลต่อการใช้วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียงและเพื่อนๆในการเรียนรู้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ นฤมล มังคลิกุล (2533) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และประชากรกับความ

ต้องการและความพึงพอใจ ในข่าวสารการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอตำบึงระดวก จังหวัดราชบุรี" เห็นพ้องกันว่า ปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้และสถานภาพทางครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อเช่นกัน

ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้มีรายได้สูงมีกำลังทรัพย์ที่จะซื้ออุปกรณ์การสื่อสาร เลือกใช้สื่อชนิดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เครื่องรับโทรศัพท์ วิทยุ เครื่องคอมพิวเตอร์ มีการใช้ Internet และ E-mail รวมทั้งมีเวลาที่จะให้ความสนใจ และติดตามความก้าวหน้าของสื่อด้านต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ผู้มีรายได้น้อย สามารถซื้ออุปกรณ์การสื่อสารเท่าที่จำเป็น ตามกำลังทรัพย์ที่มี รวมทั้งใช้เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการประกอบอาชีพ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่มากกว่า

สมมติฐานที่ 2 "การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม มีความสัมพันธ์กับความรู้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่"

ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจาก การวัดความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง วัดจากคะแนนผลสอบปลายภาค (เกรดเฉลี่ย) จากรายวิชาที่กลุ่มตัวอย่างทำการสอบซึ่งนักศึกษาแต่ละคนลงทะเบียนเรียนและสอบในแต่ละรายวิชาแตกต่างกันไป การวัดผลไม่สามารถใช้เป็นมาตรฐานในการวัดความรู้ได้ เนื่องจากไม่ได้วัดความรู้ที่ได้จากการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมในวิชาที่เหมือนกัน ความรู้ กับ การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมจึงเป็นคนละส่วน ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน ผลการวิจัยจึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม กับความรู้

มีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาในชนบทที่ต่ำอยู่แล้ว ระยะเวลาในการเรียน เนื้อหารายวิชา วิธีการเรียนการสอน ตลอดจนความพร้อมของนักศึกษา

ระยะเวลา	ในหนึ่งภาคการศึกษาโดยการเรียนทางไกล มีการพบกลุ่มเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ โดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคการศึกษาจะมีการพบกลุ่ม 24 ครั้ง
เนื้อหารายวิชา	มีความหลากหลาย เพื่อให้ครอบคลุมความรู้พื้นฐานในระดับมัธยมปลาย ทั้งหมด
วิธีการเรียนการสอน	ใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม วิดิทัศน์ อาจารย์ประจำกลุ่ม สื่อเอกสารชุดวิชา และสื่อประกอบอื่นๆ
ความพร้อมของนักศึกษา	จำนวน 3 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่าง มีอาชีพประจำดังนั้นต้องจัดสรรเวลาในการประกอบอาชีพด้วย

ปัจจัยเหล่านี้ มีผลโดยตรงต่อความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ระยะเวลาในการเรียนค่อนข้างน้อยทั้งๆ ที่มีเนื้อหาวิชาแน่นมาก มีเพียงการเปิดรับชมสื่อทางไกลผ่านดาวเทียม หรือจากวิดิทัศน์และการพบอาจารย์ประจำกลุ่มเพื่อซักถามประเด็นที่สงสัย ที่จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง นักศึกษาต้องทำการค้นคว้าด้วยตัวเองเป็นส่วนใหญ่ และต้องแบ่งเวลาเพื่อการประกอบอาชีพด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างมีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมค่อนข้างน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.83) แต่มีระดับความรู้ปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.39)

สมมติฐานที่ 3 "การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่"

ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมาก จะมีการนำความรู้ไปใช้มากตามไปด้วย อย่างไรก็ตามค่าสหสัมพันธ์ที่พบมีค่าต่ำมากความสัมพันธ์จึงเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

เมื่อพิจารณาโดยละเอียด นอกจากจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้เท่ากับ 3.63 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ยังพบอีกด้วยว่า ค่าเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ในทุกรอบ อยู่

ในระดับค่อนข้างสูงเช่นกัน เหตุผลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ เหตุผลรองลงมา คือ ปรับตัวให้ทันกับความเจริญและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ที่เป็นเช่นนี้พอจะสรุปได้ว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจึงให้ความสำคัญในการนำความรู้ไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นเหตุผลที่จำเป็นและตรงกับวัตถุประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด เนื่องจากมาตรฐานการศึกษาในชนบทค่อนข้างต่ำอยู่แล้ว รวมทั้งมีปัญหาในด้านการขาดแคลนครู หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาพื้นฐานหลายสาขา เช่น วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิชาบังคับในการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย DIRECT TEACHING โดยการใช้อีเลิร์นนิ่งผ่านดาวเทียม จึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นวิธีแก้ใ้ปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาทางไกลที่ให้ความสำคัญแก่การศึกษาและเปรียบเทียบการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการดำรงชีวิตไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัจจัย 4 ที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม ของบุคคลทุกเพศ ทุกวัย รวมทั้งเป็นการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ การใช้อีเลิร์นนิ่งผ่านดาวเทียมยังเป็นทางเลือกใหม่ที่ให้บริการทางการศึกษาในคุณภาพ และมาตรฐานในระดับเดียวกับ ศูนย์กลางการเรียนรู้ของประเทศ ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนนอกระบบโรงเรียนในชนบท มีโอกาสทางการศึกษา ได้รับความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ โดยการใช้อีเลิร์นนิ่งผ่านดาวเทียม ในมาตรฐานเดียวกับนักเรียนในระบบโรงเรียนที่เรียนจากศูนย์กลาง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสอบแข่งขัน มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ได้มากกว่าเดิม

สมมติฐานที่ 4 "การใช้อีเลิร์นนิ่งผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจในการใช้อีเลิร์นนิ่งทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนนอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่"

ผลการวิจัยพบว่า การใช้อีเลิร์นนิ่งผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการใช้อีเลิร์นนิ่งทางไกลผ่านดาวเทียม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างมีการใช้อีเลิร์นนิ่งผ่านดาวเทียมมาก มีความพึงพอใจในการใช้อีเลิร์นนิ่งมากด้วย อย่างไรก็ตาม ค่าสหสัมพันธ์ที่พบมีค่าต่ำมาก ความสัมพันธ์จึงเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และมีค่าเฉลี่ยคะแนนในแต่ละข้ออยู่ในระดับค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน โดยมีเหตุผลของความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 8 ทำให้เกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง ข้อ 1 สัญญาณถ่ายทอดมีความคมชัดทั้งภาพและเสียง ข้อ 2 สัญญาณออกอากาศตรงตามกำหนดเวลา ข้อ 7 สามารถตอบสนองการเรียนรู้ในสาขาที่ขาดแคลนผู้สอนได้เป็นอย่างดี ข้อ 3 ศูนย์บริการมีการเตรียมความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณ ข้อ 4 มีโอกาสซักถามแสดงความคิดเห็นได้เช่นเดียวกับการเรียนในห้องเรียนปกติ ข้อ 5 สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน และข้อ 6 ทำให้เนื้อหาวิทยุวิชาที่มีความสลับซับซ้อนง่ายต่อการเข้าใจ

จากผลการวิจัยที่พบสามารถนำแนวคิด ทฤษฎีการใช้และการแสวงหาความพึงพอใจต่อสื่อมาอธิบายได้คือ ความพึงพอใจนั้นจะเกิดขึ้นกับผู้ที่ได้ใช้สื่อหรืออีกนัยหนึ่ง ผู้ใช้สื่อใช้เพราะมีความพึงพอใจไม่ว่าในด้านใดด้านหนึ่งก็ตาม และอาจจะเป็นเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับความคิดเห็นของ คาทซ์ และคณะ (Katz et al, 1974 อ้างถึงใน สวนิต ยมาภัย และ ระวีวรรณ ประกอบผล, 2537, 82-83) ได้กล่าวถึงตรรกที่อยู่เบื้องหลังการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจไว้ ดังนี้ คือ 1 เริ่มจากจุดกำเนิดทางสังคมและจิตวิทยา 2 ความต้องการจำเป็นต่างๆ 3 ความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งอื่นๆ 4 รูปแบบต่างๆ ของการมีโอกาสได้รับสารจากสื่อมวลชน 5 การได้รับความพึงพอใจสนองความต้องการจำเป็น และ 6 ผลที่ตามมาซึ่งบางทีก็เป็นผลที่ไม่ได้เจตนาเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้ การศึกษาเงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการสื่อสารพบว่า ตัวแปรทุกตัวในกระบวนการสื่อสารมีส่วนเกี่ยวข้องต่อผลเสมอ เช่น ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร ลักษณะที่ตั้งจุดใจของสาร ความต้องการของผู้รับสาร วิธีการเผยแพร่ ช่องทางที่ใช้เผยแพร่ ฯลฯ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้น

จากแนวความคิดดังกล่าวสามารถนำมาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมได้คือ

กระบวนการสื่อสาร

ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร

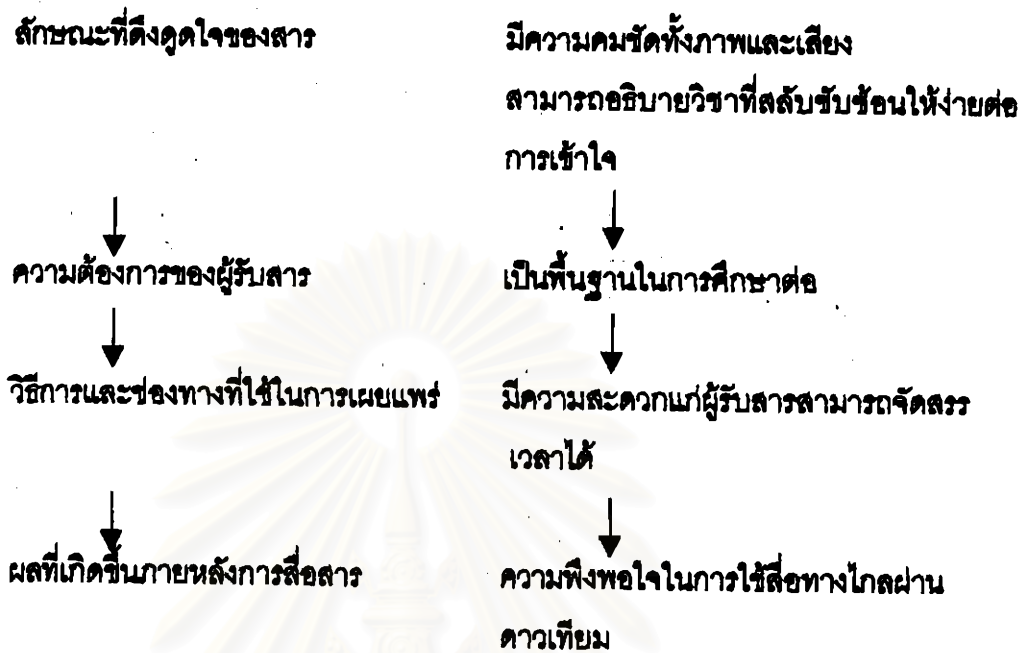

การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม

นักวิชาการที่ถ่ายทอดเนื้อหาวิทยุวิชา

นักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อและความพึงพอใจเช่น งานวิจัยของ ฮิมเบลไวท์ โอเพนไฮม์ และ วินซ์ (Himmelweit, Oppenheim and Vince, 1958) ศึกษาเปรียบเทียบการใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ของเด็กกับการใช้สื่ออื่นๆ และกิจกรรมอื่นๆ พบว่า การใช้สื่อของเด็กมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ เพื่อกะตุ้น ผ่อนคลาย สัมปัญหาและคลายเหงา ในทำนองเดียวกับงานวิจัยของ วันทนีย์ แสวกักติ (2533) ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจในการเปิดรับจากสื่อมวลชนและความต้องการทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครหรืออยุธยา พบว่า ความคาดหวังพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ รวมทั้งงานวิจัยของ อรณี ผู่วรรณลักษณ์ (2538) ที่ศึกษาการเปิดรับการคาดหวังประโยชน์และความพึงพอใจในรายการธรรมะทางสื่อโทรทัศน์ของสมาชิกชมรมทางพุทธศาสนาในกรุงเทพมหานคร พบว่าการเปิดรับมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ และการคาดหวังประโยชน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

เมื่อนำทฤษฎีและแนวคิดเหล่านี้มาผสมผสานกัน สามารถอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ของนักเรียนนอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ ได้ว่า การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการศึกษา โดยมีเหตุผลของความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลประการแรก คือ เกิด

ความสนใจในการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ยังเป็นการเสนอทางเลือกใหม่และเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางขึ้น ไม่จำกัดเฉพาะนักศึกษาในระบบโรงเรียนเท่านั้น นักศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือผู้ที่พ้นวัยเรียนแล้วสามารถได้รับการศึกษาได้เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยจึงพบว่า การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นที่น่าสังเกต ผลการวิจัยเป็นไปในแนวทางเดียวกับผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 3 คือ การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานที่ 5 "ความรู้มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่"

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำความรู้ไปใช้ไม่ได้ขึ้นกับ ความรู้ของนักศึกษาแต่อย่างใด สามารถอธิบายได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ปานกลาง ไม่ได้หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีการนำความรู้ไปใช้น้อยเลย ในทางตรงข้าม พบว่า ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้อยู่ในระดับปานกลางก็ตาม แต่กลุ่มตัวอย่างกลับมีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อ 7 เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ ข้อ 2 ปรับตัวให้ทันกับความเจริญและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ข้อ 1 แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ข้อ 3 เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ข้อ 4 นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพเดิมให้เป็นอาชีพใหม่ ข้อ 5 ใช้กับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และ ข้อ 6 นำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดคนอื่นต่อไป

ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ สามารถนำผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 2 คือ การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของนักศึกษามาอธิบายได้ คือ ความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง วัดจากคะแนนผลสอบปลายภาค (เกรดเฉลี่ย) จากรายวิชาที่กลุ่มตัวอย่างทำการสอบ ซึ่งนักศึกษาแต่ละคน ลงทะเบียนเรียนและสอบในแต่ละรายวิชาแตกต่างกันออกไป การวัดผลไม่สามารถใช้เป็นมาตรฐานในการวัดความรู้ได้ เนื่องจากวัดความรู้ในรายวิชาที่ต่าง

กัน ซึ่งการนำความรู้ไปใช้ย่อมแตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน ความรู้ กับ การนำความรู้ไปใช้ จึงเป็น
คนละส่วนไม่เกี่ยวข้องกัน ไม่ได้เป็นการวัดความรู้กับการนำความรู้ไปใช้ในเรื่องเดียวกัน ผลการ
วิจัยจึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

**สมมติฐานที่ 6 "ความรู้มีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม
ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่"**

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่าน
ดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไม่ได้ขึ้นกับความรู้ของนัก
ศึกษาแต่อย่างใด สามารถอธิบายได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ปานกลางไม่ได้หมายความว่า
มีความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมน้อยเลย ในทางตรงข้ามกลับพบว่า กลุ่มตัว
อย่างมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (ค่า
เฉลี่ย 3.57) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อ 8 ทำให้เกิดความสนใจที่จะทำการ
ค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง ข้อ 1 สัญญาณถ่ายทอดมีความคมชัดทั้งภาพและเสียง ข้อ 2 สัญญาณ
ออกอากาศตรงตามกำหนดเวลา ข้อ 7 สามารถตอบสนองการเรียนรู้อาสาสมัครที่ขาดแคลนผู้สอนได้
เป็นอย่างดี ข้อ 3 ศูนย์บริการมีการเตรียมความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณ ข้อ 4 มี
โอกาสซักถามแสดงความคิดเห็นได้เช่นเดียวกับการเรียนในห้องเรียนปกติ ข้อ 5 สามารถเข้าใจ
เนื้อหาได้ชัดเจน และ ข้อ 6 ทำให้เนื้อหาวิทยุวิชาที่มีความสลับซับซ้อนง่ายต่อการเข้าใจ

ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม สามารถ
นำผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 5 คือ ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้มาอธิบายได้
คือ ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างวัดจากคะแนนผลสอบปลายภาค (เกรดเฉลี่ย) จากรายวิชาที่กลุ่มตัว
อย่างทำการสอบ ซึ่งนักศึกษาแต่ละคน ลงทะเบียนเรียนและสอบในแต่ละรายวิชาแตกต่างกันออกไป
การวัดผลไม่สามารถใช้เป็นมาตรฐานในการวัดความรู้ได้ เนื่องจากวัดความรู้ในรายวิชาที่ต่าง
กัน ย่อมมีความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ ความพึง
พอใจในการใช้สื่อเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุผลทางจิตวิทยา และความ
ต้องการทางสังคมของแต่ละบุคคล (คาทซ์ และคณะ, 1974 อ้างถึงใน สอนิต ยมาภัย และ
ระวีวรรณ ประกอบผล, 2537) ความรู้กับความพึงพอใจจึงไม่เกี่ยวข้องกัน เมื่อนำความรู้มา
อธิบาย ความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ผลการวิจัยจึงเป็นไปในทิศทางเดียวกับ

ผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 5 คือ ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่น่าสังเกตว่า ผลการวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ กับ ตัวแปรอื่นๆ เช่น การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม การนำความรู้ไปใช้ และความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม จึงเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรใดๆ เลยผลการวิจัยจึงพบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 7 “การนำความรู้ไปใช้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่”

ผลการวิจัยพบว่า การนำความรู้ไปใช้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงค่าสหสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ และ ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่าค่าเฉลี่ยของทั้งสองตัวแปรอยู่ในระดับค่อนข้างสูงเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าการที่กลุ่มตัวอย่างมีการนำความรู้ไปใช้มาก มีความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมากขึ้นด้วย ผลการวิจัยที่พบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 3 คือการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในสมมติฐานที่ 4 คือ การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผลการวิจัยในสมมติฐานที่ 7 จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมติฐานทั้งสองดังที่กล่าวแล้ว

เมื่อเปรียบเทียบลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดของการนำความรู้ไปใช้กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกคำตอบที่สัมพันธ์และเกี่ยวโยงกันคือการนำความรู้ไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ รองรับกับเหตุผลของความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมที่ว่า กลุ่มตัวอย่างเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง เห็นได้ว่าเหตุผลทั้งสองประการเป็นไปเพื่อการศึกษาทั้งสิ้น

การนำความรู้ไปใช้มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม สามารถอธิบายได้ด้วย ทฤษฎีของการสื่อสาร ที่ก่อให้เกิดผลโดยตรงหรือโดยทางอ้อม ตามที่ เบอริโอ (Berio, 1960 อ้างถึงใน ประมะ สตะเวทิน , 2538 : 33) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร "อย่างไร" เป็นสองประเภท คือ วัตถุประสงค์ที่เกิดผลทันที และวัตถุประสงค์ที่ใช้เป็นเครื่องมือ มีความเชื่อมโยงกับการนำความรู้ไปใช้ และความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ในลักษณะที่การนำความรู้ไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และเพื่อใช้ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ที่เกิดผลทันที (consummatory purpose) คือ วัตถุประสงค์ที่สาร (การนำความรู้ไปใช้) ประสบผลสำเร็จในการก่อให้เกิดผลต่อผู้รับสาร (นักศึกษา) โดยตัวของสารนั่นเอง เป็นผลที่เกิดขึ้นจากสารนั้นโดยตรงเป็นการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับสารในทันทีทันใด (immediate reward [Wilbur Schramm, 1949 อ้างถึงใน ประมะ สตะเวทิน , 2538]) นอกจากนี้ การนำความรู้ไปใช้ มีวัตถุประสงค์ที่ใช้เป็นเครื่องมือ (instrument purpose) คือ มีวัตถุประสงค์ที่ไม่หวังให้สาร (การนำความรู้ไปใช้) ก่อให้เกิดผลในทันทีโดยตัวของสารนั่นเอง หากแต่สารนั้นถูกใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อนำไปสู่การกระทำอย่างอื่นต่อไป เป็นผลที่เกิดขึ้นโดยอ้อมและสร้างความพอใจแก่ผู้รับสารช้า (delayed reward) เช่น เป็นการเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทำให้เกิดโลกทัศน์ มีข้อมูลเพียงพอสามารถมองเห็นอาชีพที่ตนน่าจะทำได้ และตัดสินใจเข้าสู่อาชีพได้อย่างเหมาะสมเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ การนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาใกล้ตัว ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันทำให้เกิดความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมเช่นกัน

จะเห็นได้ว่า การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมและความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ผลการวิจัยจึงพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการนำความรู้ไปใช้กับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 8 "ลักษณะทางประชากร การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนชนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ได้ โดยการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นตัวแปรที่อธิบายได้มากที่สุด"

ผลการวิจัยพบว่า มีเพียง 3 ตัวแปร ที่สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เรียงตามลำดับนี้ การนำความรู้ไปใช้สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมได้มากที่สุด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมสามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ อาชีพ สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ ไม่สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตามที่ได้อภิปรายไว้แล้วในสมมติฐานที่ 6)

การนำความรู้ไปใช้

สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษาจากระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การนำความรู้ไปใช้เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมได้มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างนำความรู้ไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ เป็นการบูรณาการทางความคิดเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ มิใช่เพียงเพื่อเรียนจบแล้วออกไปทำงานเท่านั้น แต่หมายถึง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาใกล้ตัว ในเรื่องที่เราสนใจ เป็นการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติโดยตรง เป็นการแปรความคิดที่เป็นนามธรรม ไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ทำให้เกิดโลกทัศน์ มีข้อมูลเพียงพอสามารถมองเห็นอาชีพที่ตนน่าจะทำได้ และตัดสินใจเข้าสู่อาชีพได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการนำความรู้ไปใช้จึงสามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมได้มากที่สุด เปรียบเสมือนเป็นบันไดไปสู่ความสำเร็จในจุดมุ่งหมาย

ของแต่ละคน รวมถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย โดยไม่จำกัดว่า จะมีพื้นฐานทางครอบครัว สถานภาพเศรษฐกิจ และสังคมอย่างไร

การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม สามารถอธิบาย ความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากคุณสมบัติของสื่อมีความดึงดูดใจแก่ผู้รับสาร มีรูปแบบการสอนที่ต่างไปจากการเรียนแบบปกติ ผู้เรียนสามารถจัดสรรเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสมควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพได้ ช่วยจัดปัญหาในสาขาวิชาที่ต้องใช้ความสลับซับซ้อนเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นพิเศษ การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมจึงเป็นการสอนในลักษณะ DIRECT TEACHING สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ นอกจากนี้การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ยังเป็นการบริการทางการศึกษาเพื่อขจัดเขยโอกาสและเสนอทางเลือกใหม่ในการศึกษาให้กว้างขวางและเป็นธรรม โดยไม่จำกัดเพศ วัย ความพร้อมทางด้านร่างกายและสติปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองหรือในชนบทที่ห่างไกล ให้มีการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

อาชีพ สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล มังคลกุล (2534) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมและประชากรกับความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองของ

ประชาชนในเขตอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่าในตัวแปรอาชีพเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชาวสารการเมือง นอกจากนี้อาจจะเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพประจำ การศึกษาในระบบโรงเรียนโดยการใช้อีเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม จึงมิได้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพแต่อย่างใด จากการศึกษาวิจัยได้สอบถามหัวหน้าศูนย์บริการฯ และอาจารย์ประจำกลุ่มพบข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในช่วงที่ประเทศกำลังเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจซบเซาเช่นนี้ จำนวนนักเรียนนอกโรงเรียนลดลงไปมากเนื่องจากบางส่วนกลับไปทำงานอย่างเต็มตัวและไม่มีความสนใจในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ เมื่อเข้าสู่สภาวะปกติแล้วจึงกลับมาเรียนใหม่

ความรู้

ไม่สามารถอธิบาย ความพึงพอใจในการใช้อีเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม ของนักเรียนนอกโรงเรียนในระบบจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตามที่ได้อภิปรายไว้แล้วในสมมติฐานที่ 6)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การนำความรู้ไปใช้จึงเป็นตัวแปรที่อธิบายความพึงพอใจในการใช้อีเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมได้ดีที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า รายได้ต่างกันมีการใช้อีเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นตัวบ่งชี้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจจะเป็นตัวกำหนดความใส่ใจในการศึกษาหาความรู้ของผู้เรียน หากขาดความพร้อมทางด้านการเงิน ความสนใจใฝ่เรียนย่อมลดน้อยตามไปด้วย เนื่องจากต้องหันไปให้ความสนใจในเรื่องปากท้อง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากกว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงควรเสริมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนโดยวิธีการต่างๆ เช่น ทำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่แนวคิด ที่เป็นจุดเด่นของการจัดการ

ศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยเน้นการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมทำให้ผู้เรียน (ผู้รับสาร) ได้รับการบริการการศึกษาในคุณภาพ และมาตรฐานระดับเดียวกับศูนย์กลางการเรียนรู้ของประเทศ จากครูหรือผู้เชี่ยวชาญโดยตรง โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า สามารถเรียนได้ด้วยตนเอง ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมากขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม สะท้อนให้เห็นว่า การให้บริการทางการศึกษาในรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ได้รับความสนใจและเป็นที่ต้องการอย่างมาก กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดให้มีศูนย์บริการฯ อย่างทั่วถึงครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ เนื่องจากในปัจจุบัน พื้นที่รอยต่อชายแดนหรือในพื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงไม่สามารถรับสัญญาณถ่ายทอดได้ นักศึกษาที่เป็นชาวเขา (กลุ่มเป้าหมาย) รวมทั้งนักศึกษาในพื้นที่ที่ไม่สามารถรับสัญญาณได้ ขาดการเรียนรู้จากสื่อเพื่อเกิดความเข้าใจในเนื้อหาทำให้การบูรณาการทางการเรียนไม่เกิดผลเท่าที่ควร

3. จากผลการวิจัยพบว่า การนำความรู้ไปใช้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม แสดงว่านักศึกษาได้รับการถ่ายทอดความรู้ ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขวางขึ้นในทุกแง่มุม ดังนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับเนื้อหารายวิชาที่ทำให้ผู้รับสารหรือนักศึกษาสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาใกล้ตัวที่เขาสนใจ สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม วิธีการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม รวมทั้งเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพเดิมได้ เช่น การให้ความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ปุ๋ย โรคระบาดสัตว์ ยากำจัดแมลง ศัตรูพืช กวระเพาะหรือขยายพันธุ์สัตว์น้ำ ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้โดยตรง และมีความสำคัญในการดำรงชีพมากกว่าการให้ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ในกรอบของการวิจัยครั้งนี้ จำกัดเฉพาะนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ผลการวิจัยจึงไม่สามารถใช้เป็นตัวแทนหรือภาพรวมของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบททั่วประเทศได้ เนื่องจากมีภูมิสำเนา ค่านิยม ความเชื่อ วิถีการดำเนินชีวิต ฯลฯ ที่แตกต่างกันไป ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรของนักศึกษาในแต่ละภาคต่อความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาพบว่า การนำความรู้ไปใช้สามารถอธิบายความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมได้ดีที่สุด แต่มิได้ศึกษาในรายละเอียดของการนำความรู้ไปใช้ของผู้รับสารที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในประเด็นดังกล่าวด้วย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการนำความรู้ไปใช้ย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการและสภาวะแวดล้อมของผู้รับสารแต่ละราย

3. เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และ ความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษานอกระบบโรงเรียนในชนบทควบคู่ไปด้วย เนื่องจากความพึงพอใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก มีความละเอียดอ่อน การได้สัมภาษณ์พูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างช่วยให้เกิดแนวคิดและมุมมองที่ต่างกันไปทำให้เกิดความเข้าใจในตัวผู้รับสารได้ถูกต้องมากขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย